

Jaarverslag 2018

jan.	feb.	mrt.	apr.	mei	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.
------	------	------	------	-----	------	------	------	------	------	------	------

Algemeen

Heemkundekring "De Vierschaer", opgericht op 10 september 1982, opereert als een zelfstandige vereniging, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda, en is aangesloten bij de Stichting Brabants Heem, waarbij 123 Brabantse heemkundekringen met meer dan 33.000 heemkundigen zijn aangesloten.

Statutaire doelstelling

De vereniging heeft ten doel:

- De voormalige gemeente Wouw op elk gebied, dat onder het begrip heemkunde valt, te bestuderen en te onderzoeken;
- in brede kring belangstelling te wekken voor de eigen streek en bevolking;
- te ijveren voor het behoud van het eigen karakter en de schoonheid van dorp en omgeving en van cultuurhistorische en heemkundig waardevolle zaken.

Bestuur

Op 31 december 2018 had het bestuur de volgende samenstelling:

- voorzitter: André Dingemans, Herelsestraat 68, 4726 AG Heerle,
- secretaris: Toon Schijven, Van Goghlaan 7, 4703 JA Roosendaal,
- penningmeester: vacature
- overig bestuurslid Frans Schuurbijs, Roosendaalsestraat 12, 4724 AC Wouw.

Het bestuur hield in 2018 acht vergaderingen.

Ledenvergadering

De algemene ledenvergadering werd gehouden op vrijdag 16 maart 2018.

Leden en begunstigers

Op 1 januari 2018 was het aantal leden en begunstigers 403; op 1 januari 2019 telden we 385 leden en begunstigers. Wederom een kleine teruggang.

Vrijwilligers

Zondag 25 november werd voor alle vrijwilligers een middag in eigen beheer georganiseerd met een hapje en een drankje in de sfeervolle verwarmde ruimte van molen `De Arend` in de Akkerstraat.

Werkgroepen

De werkgroep Bidprentjes

Annelies Cuperus heeft zich weer gebogen over de collectie, die weer gegroeid is met 454 bidprentjes. Van Wouw hebben we nu totaal 9.722 stuks en 31.329 van buiten Wouw, in totaal 41.051.

De werkgroep BIR (Beheren, Inventariseren en Registeren)

De werkgroep bestaande uit Frans Schuurbijs en Jules Hoendervangers gebruiken nog steeds de kelder van de Lambertuskerk voor de opslag van heemkundige materialen.

De grotere materialen zijn opgeslagen in de schuur van Ad Potters op Visdonk Roosendaal. De werkgroep is niet meer zo actief, omdat er een ruimtegebrek is en er niet veel spullen meer worden aangeboden. Er wordt zelden iets uitgeleend en de werkgroep is zeer selectief met de aannahme van spullen.

De werkgroep Brandweermuseum

Met de vijfkoppige groep hebben we in 2018 diverse kleinere reparaties uitgevoerd aan verschillende voertuigen. Veel tijd hebben we besteed aan de Chevrolet van Roosendaal. Hier bleek water in de olie en olie in het koelwater te zitten. Na lang zoeken bleek de olieleiding van het carter naar de motor, die dwars door het motorblok loopt, in het motorblok gebroken te zijn.

Ook hebben we een nieuwe toegangsdeur gemaakt voor de toiletruimte. Een bezoeker kan nu naar een nette ruimte. Ook het halfronde raam naast de toiletruimte is weer aanwezig. Na enig smeedwerk is er weer een nieuw kozijn gemaakt en van glas voorzien. De werkgroep heeft aan diverse activiteiten deelgenomen, zoals aan de open dag van het landgoed met de verkoping op 21 mei. Op 31 augustus heeft een demonstratie met de stoomspuit plaats gevonden in het Karrenmuseum in Essen. Op deze dag heeft het Karrenmuseum hun Beduwe stoomspuit aan de pers voorgesteld. Op 8 september was ook het museum open tijdens de Kastelendag en op 16 september hebben we met de ladderwagen, de stoomspuit en de motorspuit deelgenomen aan de Brabantstoet in Bergen op Zoom.

De werkgroep distributie

De werkgroep distributie bestond uit Annelies Cuperus-Vissenberg, Adriënne Hermans-Dekkers, Evi Jaspers, Arno Melis, Rien Reijnders, Ellen Hermans en René Hermans. Zij zorgden weer voor de verpakking van de tijdschriften en de nieuwsbrieven, de verzending per post en de verspreiding in Wouw van de boekjes en de nieuwsbrieven. De nieuwsbrief werd ook per mail verspreid, waardoor er nog zo'n 175 per post verstuurd moesten worden.

De werkgroep fotoarchief

Deze werkgroep bestaat alleen nog in naam, omdat er geen vrijwilligers zijn om de klus aan te pakken. Er is een grote collectie foto's en gedeeltelijk is er een beschrijving, maar er valt nog heel wat werk te verrichten, met name om de foto's in een goed programma te digitaliseren en verder te beschrijven. Hier ligt een mooie uitdaging voor een groep vrijwilligers om deze klus aan te pakken.

De werkgroep genealogie

De werkgroep genealogie met Frank Schijven en René Hermans was weer wekelijks aan de slag om gegevens uit de burgerlijke stand van de vroegere gemeente Wouw en de doop-, trouw- en begraafboeken van de Lambertuskerk in de computer te zetten. Daarnaast worden gegevens gezocht en gekoppeld die op internet te vinden zijn. Hun gegevens zijn ook gekoppeld aan het bidprentjesbestand van de Vierschaer dat door Annelies Cuperus-Vissenberg actueel wordt gehouden. Het genealogisch bestand telt inmiddels bijna 50.000 namen. Vanuit dit bestand zette Frank Schijven het initiatief voort om de mensen die in 1900 geboren werden te beschrijven aan de hand van de geboorteaktes en de gezinnen waar ze uit voort kwamen en die ze later zelf stichtten. Deze artikelen worden steeds in het tijdschrift gepubliceerd en inmiddels is het karwei gevorderd tot en met september 1900.

Iedereen die informatie uit dit bestand wil kan daarvoor terecht bij Frank of René. Dat kan ook tijdens de openingsuren van het Heemhuys in de Bergsestraat.

De werkgroep houtzagerij

Deze werkgroep bestaat als vanouds uit vier personen te weten: Eduard Hof, Gerrit Hopmans, Cees Roelands en Wim Simons. Dit jaar kenmerkte zich door heel wat ziekteverzuim, maar dat is op dit ogenblik gelukkig weer aan het beteren. Er zijn heel wat bomen omgewaaid en omgezaagd, waarbij de werkgroep de helpende hand heeft geboden aan boswachter Chris Boden.

Onze 'driepikkel' takel is afgebroken vanwege verrotte palen, die worden het komende jaar vervangen. Van de tractor is een hydraulische cilinder uit elkaar gebarsten, maar weer vernieuwd.

Dan is er nog zaag- en timmerwerk verricht voor straatmeubilair voor het dorp Wouwse Plantage. Ook de dames van de zagers hebben zich nuttig gemaakt door te helpen bij de openbare verkoping op 21 mei met Pinksteren.

De familie Potters van de Wouwse molen heeft drie bomen beschikbaar gesteld om te verzagen voor meubilair voor de molen (ook al weer gebeurd). En tot slot is de lorrie, na vijf jaar trouwe dienst, weer opgeknapt.

De werkgroep redactie

De werkgroep, bestaat uit Huub Jonckheere, Kees Bovée, René Hermans en Frank Schijven. Hun taak bestaat uit het schrijven en redigeren van teksten, het corrigeren van artikelen en de drukproef van de drukker van het tijdschrift. De eindredactie en de opmaak werd door René Hermans gedaan. Met vier gewone nummers werd de 36e jaargang gecompleteerd.

Het eerste nummer bestond uit 102 pagina's en was gevuld met vier artikelen en enkele liedjes en gedichten, verzameld door Piet Meul uit Heerle. René Hermans ging op bezoek bij de honderdjarige Lena van den Brand-van Schilt, die haar levensloop vertelde. Hij breidde het artikel uit met een genealogisch fragment. Henk Hellegers schreef in de rubriek 'Wouw in het nieuws' zijn bijdrage over 1918. Frank Schijven vervolgde de serie van mensen, die geboren werden in augustus 1900.

Huub Jonckheere tenslotte vervolgde zijn serie "Met de Bloische Roei gemeten" met de 13e Hoeck, deel 1, "synde de Oostzijde van den Haselaar naar de Suuremaade".

Het tweede nummer bestond uit 64 pagina's. Als nieuwe schrijver leverde Bart Mariën een artikel in over de omstandigheden in het dorp Wouw in 1747. Henk Hellegers schreef weer een artikel over de gemeente Wouw en de gemeenteraad in 1918. René Hermans leverde een bijdrage over Wouw in 2017, geënt op zijn jaaroverzicht in De Krant. Tenslotte het jaarverslag 2017 samengesteld door Huub Jonckheere.

Het derde nummer was een nummer met 78 pagina's. Henk Hellegers schreef een vervolg over Wouw in de Eerste Wereldoorlog. Dit artikel betrof het tiende artikel hierover. Kees Bovée vervolgde de serie met 'Nieuws uit het jaar 1968' in een eerste deel. René Hermans schreef een artikel 'Met Kees Keijzer op ontdekkingsstocht in Wouw'. Dit artikel betreft de beschrijving van een wandeltocht langs de werken van de Wouwse kunstenaar Kees Keijzer. Frank Schijven vervolgde de serie van mensen, die geboren werden in september 1900 met een eerste deel. Als laatste verschenen er weer enige oude versjes en liedjes, die Piet Meul opdiepte uit oude boekjes.

Het vierde nummer telde 82 pagina's. Henk Hellegers schreef een artikel over de aanleg van het waterleidingnet in de Wouwse dorpen en alle problemen, die hier speelden. Kees Bovée vervolgde de serie met een tweede deel over 'Nieuws uit het jaar 1968' en Frank Schijven met het tweede deel over de mensen, die geboren werden in september 1900 en tenslotte enige oude versjes en liedjes, verzameld door Piet Meul.

De redactie is naarstig op zoek naar een hoofdredacteur en versterking van het team

schrijvers.

Overige activiteiten

Ansichtkaarten

De vereniging heeft nog steeds een grote collectie ansichtkaarten en foto's. Deze collectie wordt regelmatig geraadpleegd en afbeeldingen worden gebruikt in het tijdschrift of scans worden beschikbaar gesteld aan bezoekers.

Boekenmarkten

Op zaterdag 8 en zondag 9 september werd tijdens de Wouwse kermis in de voormalige bibliotheek naast De Geerhoek een tweedaagse boekenmarkt gehouden. Een nieuw initiatief op een nieuwe locatie op een nieuw moment, met minder gesjouw, omdat de voorraad boeken al in de opslag aanwezig was en vooraf waren gesorteerd op bruikbaarheid en in rubrieken in dozen overzichtelijk gepresenteerd. Zij konden na afloop van de boekenmarkt een bedrag van netto € 292 aan de vereniging toebedelen.

Zaterdag 8 en zondag 9 december werd de tweede boekenmarkt georganiseerd, wederom in de ruimte van de voormalige bibliotheek. In de weken voorafgaande aan de markt werden op 65 adressen boeken opgehaald. Er stonden bijna 200 bananendozen vol boeken gesorteerd op genres. Deze boekenmarkt bracht een bedrag van iets meer dan € 1.100 in het laatje.

Brabantse Kastelendag

Op Tweede Pinksterdag (21 mei) deed zich de unieke kans voor om het kasteel op het landgoed Wouwse Plantage te bezoeken en stukken uit de inventaris te kopen. Duizenden mensen maakten van die gelegenheid gebruik en voor onze vereniging leverde dat een leuke bijdrage van € 5.600 voor de kas op. Het kasteeltje was voor de eerste keer in 150 jaar open voor bezoekers, die dit keer niet alleen de buitenzijde konden bekijken, maar ook in de benedenverdieping konden rondlopen. Dat leverde unieke beelden op, al was duidelijk te zien dat er veel vergane glorie bij was.

De dorpswandelingen

In het afgelopen jaar werden er geen reguliere dorpswandelingen gehouden onder leiding van René Hermans. Wel ging hij enkele keren met mensen op pad naar de Kasteelweide.

Excursie

Zaterdag 22 september zijn we met een nagenoeg volle bus deelnemers op excursie geweest naar Dendermonde en het scheepvaartmuseum in Baasrode. Een interessante geslaagde dag met een probleempje. Een trouwerij in de kerk bleek voorrang te hebben op onze afgesproken excursie onder leiding van een gids. Ons bezoek werd duidelijk niet op prijs gesteld, hoewel we de uitleg bij een zeer bijzondere karakteristieke doopvont niet hoefden te missen in een aparte ruimte achter in de kerk.

Exposities

Op 19 augustus ging de expositie 'Markante pompen' van start met het oog op de pompfeesten op 28 oktober. Dit naar aanleiding van het feit, dat de hardstenen pompen op de Markt er al 250 jaar staan. De Stichting CuMaWo had in samenwerking met de Fotoclub Wouw, VVV Wouw, Dorpsraad en onze vereniging deze expositie met als onderwerp de historie van de Wouwse waterpompen voor de eerste watervoorziening van de bevolking 250 jaar geleden. Deze tentoonstelling werd op zondagmiddag 19 augustus om 14.00 uur officieel geopend in Markant. René Hermans ging daarna met een kort historisch overzicht in op de ontwikkeling en het belang van de waterpompen in het

algemeen, maar in het bijzonder in Wouw. Het verval of soms zelfs afbraak van de pompen, nadat deze overbodig werden door aansluiting op het eerste waterleidingsysteem in 1942, gevolgd door het latere besef tot restauratie van de pompen om deze monumenten als cultureel erfgoed voor de toekomst veilig te stellen. Dat is mooi gelukt! Met een prachtige fotocollectie van pompen uit het archief van 'De Vierschaer' met begeleidende tekst, werd een meterslange glazen vitrinewand volledig gevuld.

Het Heemhuys in de Bergsestraat

Adriënne en René Hermans waren het hele jaar actief in het nieuwe onderkomen aan de Bergsestraat. Daar werden in de loop van het jaar 76 bezoekers ontvangen. Die kwamen met zeer gevarieerde vragen. Zo waren er mensen die met genealogie bezig waren, werd er gevraagd naar foto's en boeken en werd hulp gevraagd in verband met archiefonderzoek. Het aantal loopt steeds verder terug en daarom werd besloten om in 2019 nog maar één middag in de maand het Heemhuys te bemannen.

Omdat alleen de fotocollectie en de ansichtkaarten voorhanden waren, liep het aantal bezoekers terug en werd ook besloten om de avondopenstelling te laten vervallen.

Iedere maand lag er wel een ander voorwerp op de kubus in de etalage. Uit de goede inzenders werd een naam getrokken en die kreeg een prijsje in de vorm van een boek en kwartet. Er werd veel gebruik van gemaakt. Toen de foto ook in De Krant verscheen, kwamen er veel oplossingen per mail binnen, soms meer dan veertig.

Nieuwe leden leverde dat overigens niet op, maar wel naamsbekendheid en goodwill.

Het landgoed Wouwse Plantage

Op zaterdag 8 september hebben we, met de inzet van vrijwilligers mede invulling gegeven aan de Open Monumenten Dag op het Landgoed in Wouwse Plantage door openstelling van het brandweermuseum en de houtzagerij. Ook werden rondleidingen verzorgd langs de gebouwen en werd informatie gegeven over de historie ervan en hun directe omgeving.

De rondleidingen op het landgoed Wouwse Plantage werden ook dit jaar weer door de heer Piet Meul verzorgd. De rondleidingen gingen onder andere langs het witte kasteeltje, het jachthuis, de houtzagerij (met demonstratie) en het brandweermuseum. In totaal werden er voor de V.V.V. 87 belangstellenden rondgeleid. Voor de "vrije" rondleidingen op de twee laatste woensdagen van juli en de twee eerste woensdagen in augustus kwamen in totaal 139 belangstellenden opdagen.

Lezingen

Het pompfeest in Wouw werd op zondag 28 oktober gevierd en zorgde voor volop actie op en rond de Wouwse Markt. Deze dag verzorgde René Hermans een lezing in de zaal van eetcafé 'In den Veehandel' over de historie van de pompen en de aanleg van waterleiding in de dorpen. Na afloop hiervan, waar een zestigtal personen aanwezig waren, werd een aantal pompjdsjes verkocht en dat geld kwam ten goede aan de vereniging.

Nieuwsbrief

René Hermans slaagde er weer in om dit jaar de nieuwsbrief zesmaal te laten verschijnen. De nieuwsbrieven voorzien zeker in een behoefte om op deze manier onze leden op de hoogte te houden.

De regionale heemquiz

Heemkundekring Fijnaart en Heijningen won op 23 november de regioquiz in Wouw. Eenentwintig heemkundekringen uit West-Brabant hadden hun slimste mensen afgevaardigd om in Wouw deel te nemen aan de 29ste editie van de regionale heemkundequiz. Aan het eind van de avond bleek het een nek-aan-nekrace, die met een

halve punt gewonnen werd door het team uit Fijnaart en Heijningen voor Ambachtsheerlijkheid uit Nieuw-Vossemeer en De Heerlijkheid Nispen. Op de vierde plaats eindigde 'Het Zuidkwartier' uit Ossendrecht met direct daarachter 'Broeder Christoffor' uit Oudenbosch. Volgend jaar zal het heemkundige circus dus naar Fijnaart verhuizen om de wisselbokaal in de wacht te kunnen slepen.

Sponsoring

De sponsor van het verslagjaar was voor alle vier nummers wederom Coppens Uitvaartzorg.

Ook werden de leden opgeroepen om hun stem in de Raboclubkascampagne uit te brengen op onze vereniging. Dit heeft een bedrag van € 235,20 opgebracht.

De Vierschaertrofee

De strijd om de 'Vierschaertrofee', gehouden tijdens de algemene ledenvergadering van 16 maart 2018 werd dit jaar gewonnen door Huub Jonckheere en werd samengesteld door René Hermans.